

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Miljøvern

Våler kommune

Sentralgården
2436 Våler i Solør

	<i>Vår dato</i>	<i>Vår referanse</i>
	08.11.2016	2016/7135
<i>Saksbehandler, innvalgstelefon</i>	<i>Arkivnr.</i>	<i>Deres referanse</i>
Ragnhild Skogsrud, 62 55 11 80	433.6	15/566-26

Dispensasjon fra forskrift om elvesandjeger for anlegging av grasslette og sandvolleyballbane på "Rivieraen" ved Glomma i Våler

Vi viser til søknad fra Våler kommune av 24. oktober 2016 og til møter 9. september og 21. oktober 2016.

Våler kommune ønsker å anlegge et aktivitetsområde med plen og sandvolleyballbane på «Rivieraen» like sørøst for Våler sentrum. Denne sandstranden er en populær badestrand, og stranda er også leveområde for elvesandjeger.

Elvesandjeger er en løpebilleart som gjennom lang tid har vært i tilbakegang i Skandinavia, og arten er i Norge vurdert som sterkt truet (EN) i Norsk Rødliste for Arter (2010). Den har sine leveområder på sand- og siltflater langs større elver, men kan også finnes ved innsjøer. Arten lever på større sandbanker som bygges opp ovenfor, eller på nivå med elvas normale høyeste vannstand. Slike leveområder er kortvarige, og overlevelse av elvesandjegeren over tid er derfor avhengig av sesongmessige vannstandssvingninger som stadig bygger opp nye elvebanker. Voksne individer foretrekker forholdsvis løs sand slik at de kan grave seg ned, mens larvene finnes på mer hardpakket, finere sand eller silt (NINA, 2014).

Elvesandjegeren er en prioritert art og har dermed en spesiell beskyttelse gjennom en egen forskrift vedtatt 20. mai 2011 med hjemmel i naturmangfoldloven. Det er Fylkesmannen som er forvaltningsmyndighet etter forskriften, jf. forskriftens § 7. Elvesandjegeren omfattes også av en handlingsplan (Direktoratet for naturforvaltning, 2009) som skal sikre langsiktig overlevelse av arten i Norge. Oppfølging av handlingsplanen omfatter en grundig kartlegging i vassdragene der den fortsatt finnes og å følge populasjons- og habitatsutviklingen, samt iverksettelse av tiltak. Norsk institutt for naturforskning (NINA) har i perioden 2009-2013 gjennomført kartlegging av den norske bestanden av elvesandjeger. Resultatene er oppsummert i en egen rapport (NINA, 2014).

<i>Postadresse:</i>	<i>Kontoradresse:</i>	<i>Telefon Statens hus:</i>	<i>Telefaks:</i>	<i>Org.nr.: 974 761 645</i>
Postboks 4034	Parkgt 36			
2306 Hamar	2317 Hamar	Sentralbord: 62 55 10 00	62 55 10 31	Banknr. 7694.05.01675

E-post: fmhepost@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no

Økologisk funksjonsområde er betegnelsen på området som oppfyller en økologisk funksjon for en art. I forskrift om en prioritert art kan det bestemmes et økologisk funksjonsområde for arten og hva som er lov til å gjøre der. Avgrensningen av området kan endre seg over tid. For eksempel kan gyteområde, oppvekstområde, larvedriftsområde, vandrings- og trekkruer, beiteområde, hiområde, myte- eller hårfellingsområde, overnattingsområde, spill- eller parringsområde, trekkvei, yngleområde, overvintringsområde og leveområde være økologisk funksjonsområde, jf. naturmangfoldlovens § 3 r). For elvesandjeger er det leveområdet som er økologisk funksjonsområde.

Det er påvist 2 separate forekomster av elvesandjeger på «Rivieraen» i Våler. Den største forekomsten har over 100 påviste larvehull og ligger nord for adkomststien til stranda. Den minste forekomsten ligger rett sør for enden av adkomststien mot Glomma og har svært få larvehull.

Våler kommune har arbeidet med planlegging av tiltak for å kanalisere ferdselen vekk fra forekomstene av elvesandjegere. Kommunen har søkt om og fått tilskudd fra Fylkesmannen til tiltak i 2015 og 2016 for å lage en skjøtelsesplan for å bevare elvesandjegeren i dette området. Norsk institutt for naturforskning (NINA) har vært engasjert av Våler kommune som faglig rådgiver i planarbeidet. I en tidligere fase i arbeidet ble det presentert en plan for etablering av ei grasslette/aktivitetsområde lenger sør på stranden for å kanalisere ferdsel bort fra elvesandjegerforekomstene. Her viste det seg imidlertid å være en stor forekomst av den rødlistede arten mandelpil. For å bevare mandelpilområdet søker Våler kommune nå om å etablere grasslette med sandvolleyballbane mellom mandelpilområdet og den store elvesandjegerforekomsten i nord, jf. kart vedlagt søknaden av 24. oktober 2016.

Fylkesmannens vurdering av søknaden

I henhold til naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i §§ 8 - 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet som kan påvirke naturmangfoldet. Fylkesmannen vurderer her kunnskapsgrunnlaget som godt, jf. naturmangfoldlovens § 8. NINA har kartlagt elvesandjeger ved den aktuelle delen av Glomma, jf. ovenfor. NINA har også vært engasjert av Våler kommune og kartlagt forekomstene av elvesandjeger på «Rivieraen» samt vurdert tiltak for å styrke bestanden. Ifølge NINA utgjør larvebestanden på sandområdet ved adkomststien kun 2,5 % av den totale bestanden på lokaliteten og har dermed mindre betydning som delområde for arten. NINA påpeker imidlertid at man over tid ikke vet hvordan sandbankene vil endre seg. Således vil alle arealer på stranda (også området hvor det er planlagt plen og sandvolleyballbane) på et senere tidspunkt bli viktigere for arten. Førre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9 kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha for naturmiljøet. Fylkesmannen mener i dette tilfelle å ha tilstrekkelig kunnskap om virkningene det omsøkte tiltaket vil kunne ha for elvesandjegeren ut fra forholdene på lokaliteten slik de er i dag, og bestemmelsen er derfor ikke tillagt avgjørende vekt. Vi vet ikke i dag hvordan framtidige flommer i Glomma vil endre sandbankene og dermed leveområdene for elvesandjegeren. Våler kommune må derfor være forberedt på at det kan bli nødvendig med ytterligere tiltak for å ta vare på arten dersom forholdene endres dramatisk som følge av flom og masseforflytning i området. Ifølge naturmangfoldlovens § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er utsatt for. Etter Fylkesmannens vurdering vil ikke etablering av grasslette og sandvolleyballbane som omsøkt medføre en for stor belastning på elvesandjegerbestanden. Slik situasjonen er pr. i dag vil snarere tiltaket trolig medføre en redusert belastning på elvesandjegeren siden ferdsel kanaliseres bort fra den største forekomsten.

Vi gjør oppmerksom på at eventuelle kostnader ved å begrense eller hindre skade på naturmangfoldet i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket skal dekkes av tiltakshaver, jf. naturmangfoldlovens § 11. Fylkesmannen forutsetter videre at det benyttes teknikker og utstyr

som sikrer at skade på naturmangfoldet i området unngås eller i størst mulig grad begrenses, jf. naturmangfoldlovens § 12.

På bakgrunn av ovenstående gir Fylkesmannen Våler kommune dispensasjon fra Forskrift om elvesandjeger (*Cicindela maritima*) som prioritert art, §§ 3 og 4 for å anlegge aktivitetsområde på «Rivieraen» i Våler etter de planer og forutsetninger som framgår av søknaden av 24. oktober 2016.

Dispensasjonen er gitt på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder fra dags dato til og med 31.12.2020.
- Etablering av sandvolleybane/aktivitetsområde skal skje innenfor areal merket med grasslette/opparbeidet veg på kart vedlagt søknaden fra kommunen.
- Dispensasjonen skal medbringes under gjennomføringen av tiltaket.
- Arbeidet skal utføres så skånsomt som mulig for å unngå unødig skade på terreng og vegetasjon.

Dette vedtaket er fattet med hjemmel i Forskrift om elvesandjeger, § 9. Vedtaket kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningslovens § 28. Klagefristen er **3 uker** fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Fylkesmannen vil presisere at det etter en flomsituasjon i Glomma med stor masseforflytning kan bli aktuelt å gjennomføre tiltak for å styrke elvesandjegerbestanden i området. Slike tiltak kan omfatte flytting av aktivitetsområdet på Rivieraen.

Med hilsen

Med hilsen

Kristine Schneede e.f.
ass. miljøverndirektør

Ragnhild Skogsrud
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi til:

Miljødirektoratet

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 5672 Sluppen

Postboks 4710, Sluppen

7485

7468

Trondheim

Trondheim